

Franchise Kennis

De Wet Franchise is vanaf 1 januari jl. van kracht. Het Vakcentrum heeft zich hiervoor jarenlang ingezet. Die wet moet nu door franchisegevers en franchisenemers worden geïmplementeerd. Uiteraard ondersteunen we ook die processen. Dit doen wij door u te informeren en te adviseren. Zo blijven wij bijdragen aan het doel van de wet, namelijk een betere positie van franchisenemers.

Onlangs deed de Hoge Raad uitspraak (HR 18-06-2021, ECLI:NL:HR:2021:957) in de zaak van de Albert Heijn franchisenemers tegen hun franchisegever Albert Heijn. De franchisenemers menen dat hen geld is onthouden door een onjuiste uitleg van de franchiseovereenkomst. De juristen van Vakcentrum Bedrijfsadvies volgen deze zaak vanzelfsprekend nauwlettend. Zij geven hier een samenvatting van de procesgang.

Vertaling (en versimpeling van) de zaak van de Albert Heijn franchisenemers tegen Albert Heijn

Al jaren nu duurt de gerechtelijke procedure die is opgestart door de franchisenemers van Albert Heijn. Zij strijden om een juiste financiële afrekening door Albert Heijn vanaf het jaar 2008. Albert Heijn heeft de franchisenemers geld onthouden op basis van een oneerlijke en onjuiste interpretatie van de franchiseovereenkomst, aldus de franchisenemers. Het leek lang een onmogelijke strijd om recht. Zowel bij de rechtbank als het hof kregen de franchisenemers nul op het rekest. Maar het hoogste rechterlijke college in Nederland, de Hoge Raad, is het niet eens met het hof. Het hof heeft volgens de Hoge Raad de partijbedoelingen bij de overeenkomst en de voor een goede afrekening relevante contractuele begrippen ‘belastprijs’, ‘onverdeelde marge’ en ‘Action Discount Resultaat’ (ofwel: ‘ADR’) verkeerd uitgelegd.

Tussen partijen is er dus al lange tijd een debat over de juiste uitleg van de overeenkomst. De regel is dat de precieze betekenis van afspraken niet alleen kan worden afgeleid uit de bewoordingen, maar moet worden bepaald aan de hand van “*de zin die partijen in de gegeven omstandigheden over en weer redelijkerwijs aan deze bepalingen mochten toekennen en op hetgeen zij te dien aanzien redelijkerwijs van elkaar mochten verwachten (...)*”.

De franchisenemers hadden die regel ingevuld door de zogenaamde ‘gemeenschappelijke bedoeling’ van partijen uit te leggen. Maar het hof had de franchisenemers niet gevolgd. Het hof vond die gemeenschappelijke bedoeling niet geloofwaardig, want die werd niet duidelijk ondersteund door mededelingen of gedragingen van Albert Heijn bij het aangaan van de overeenkomst.

Gelukkig voor de franchisenemers vindt de Hoge Raad het helemaal niet nodig dat er verklaringen of gedragingen van Albert Heijn zijn die de gemeenschappelijke bedoeling bewijzen, maar is het genoeg dat komt vast te staan dat zowel de franchisenemers als Albert Heijn die gemeenschappelijke bedoeling hadden. Het is dus aan de franchisenemers om de gemeenschappelijke bedoeling, die voorgestane afrekeningsclaim ondersteunt, alsnog aannemelijk te maken.

De franchisenemers hadden uitgelegd dat de afspraak in grote lijnen was, dat *“alle bonussen gerelateerd aan hun deel in de totale omzet aan de ondernemers zouden toekomen middels een onverdeelde marge”* en dat AH *“als inkomsten de fee”* had. Het hof vond deze uitleg van de afspraak ongeloofwaardig omdat dit niet op deze manier letterlijk stond in de overeenkomst, terwijl daarin wel een drempelwaarde genoemd is. Volgens het hof wees dit erop dat juist niet alle bonussen aan de franchisenemers toekwamen, maar dat Albert Heijn een belangrijk deel daarvan behield. En daaruit zou dan volgen dat Albert Heijn helemaal niet alleen zou leven van de franchisefees.

De franchisenemers hebben daarop echter uitgelegd, dat de afspraak gaat over de “onverdeelde marge” boven de contractueel wél in de overeenkomst bepaalde drempel. Partijen maken alleen ruzie over de uitleg van de verrekening van dit deel. De Hoge Raad is hierin meegegaan.

Volgens de franchisenemers was de afspraak dat de verrekening van de onverdeelde marge plaats moest vinden op basis van de consumentenomzet inclusief btw. Het hof vond dit niet geloofwaardig, omdat dit niet zo in de overeenkomst stond. De franchisenemers hebben toen uitgelegd, dat het hof verder moest kijken dan alleen naar de overeenkomst. In de overeenkomst stond namelijk überhaupt niks over de onverdeelde marge. In een latere overeenkomst stond wel uitdrukkelijk “inclusief BTW” bij de onverdeelde marge. Alleen de franchisefee is exclusief BTW, omdat die is gekoppeld aan de instuwingsomzet. Dat geldt niet voor de onverdeelde marge. Ook hier heeft de Hoge Raad de franchisenemers gelijk gegeven.

Het hof had veel gewicht toegekend aan de accountantsrapporten en de werkwijze van de accountants, die het hof gelijk had gesteld aan de opvattingen van de franchisenemers. Volgens de franchisenemers kon het hof uit die rapporten echter niet concluderen dat de franchisenemers met de uitleg in die rapporten ook hadden ingestemd, dat het ook hun opvattingen waren geweest. Niet alleen was er maar weinig tijd geweest om eerder kritiek te geven, ook waren er eerdere rapporten geweest die de uitleg van de franchisenemers meer ondersteunden. Ook op dit punt gaf de Hoge Raad de franchisenemers gelijk. Omdat het hof had geconcludeerd dat de uitleg van de term ‘belastprijs’ wel moest zijn: de prijs die Albert Heijn aan de eigen filialen in rekening brengt, moesten de franchisenemers uitleggen dat de accountantsrapporten daarvoor helemaal geen aanwijzing bevatten. Uit de afspraken bleek veeleer dat ‘belastprijs’ zag op de inkoopprijs van een artikel, vermeerderd met alle direct toerekenbare kosten en de btw. Ook deze uitleg kreeg de steun van de Hoge Raad.

Tot slot had het hof aangenomen dat het ‘ADR’ niet zag op een “onjuiste” prijs, zodat Albert Heijn deze niet had hoeven verrekenen.

De franchisenemers hebben uitgelegd dat het ADR wel het verschil is tussen de inkoopprijs op het

scanmoment en de inkoopprijs die Albert Heijn aan de leverancier betaalde. Dit moest dus wel worden verrekend. Dat had Albert Heijn ook tot in 2011 gedaan onder de post “Prijsverschillen”. Dat leek ook de Hoge Raad plausibel.

De uitspraak betekent zeker niet dat de zaak nu is afgelopen en dat de franchisenemers gelijk hebben gekregen in al hun claims. De zaak moet nu opnieuw door een ander gerechtshof worden berecht, waarbij de franchisenemers op verschillende punten hun claims nader zullen moeten onderbouwen. Daarmee is het zeker geen pyrrusoverwinning. Had de Hoge Raad anders geoordeeld, dan was de zaak nu wel afgelopen geweest en wel in het voordeel van Albert Heijn. Dat valt nu maar zeer te bezien.

Franchise Kennis

Deze nieuwsbrief Franchise Kennis is bedoeld voor franchisenemersverenigingen. Zij hebben immers een belangrijke rol in het bewaken van de positie van de franchisenemer. Het Vakcentrum wil de verenigingen daarbij ondersteunen. Wij blijven u op de hoogte houden van ontwikkelingen. Is de informatie in deze nieuwsbrief ook interessant voor andere personen uit uw netwerk? Dan kunnen zij zich eenvoudig aanmelden voor deze nieuwsbrief via reactie@vakcentrum.nl.

Wilt u meer weten over wat Vakcentrum en Vakcentrum Bedrijfsadvies doen op het gebied van franchise? Lees dan verder op www.vakcentrum.nl/verenigingsadvies.

Blekerijlaan 1, 3447 GR Woerden, **T** (0348) 41 97 71, **E** info@vakcentrum.nl